

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER vershynt eens per week, 's zaterdags. Men schryft in te Tongeren by de W. J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs. Alle toezending van brieven,annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonement vooraf betaalbaar is bepaald op 3 fr. per jaer.
 » » » » » » » » » » » » 3 fr. per half jaer.
 Een blad afzonderlyk 20 centimen.
 De aankondigingen, per drukregel. 15 »
 De reklamen » » » » » » » » » » » » 25 »

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het franch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laatste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 10 APRIL.

Gemeente-onderwyzers.

In een brusselsch dagblad lezen wy het volgende :

« Men verzekert dat verscheidene leden van de Kamer der Volksvertegenwoordigers onder elkander besloten hebben van geenszins toe te stemmen aan eenige hoognaemde verhooging van jaerwedde voor hoogere bedienden, zoo lang men geene verbetering heeft toegebragt aen het lot der lagere bedienden, ingevolge den eenparig gedanen wensch der middensektion van 1856 en 1857. Men herinnert dat deze middensektion de meening uitbragten, met toestemming van Kamer en ministrie, dat het billyk en reptvaerdig was het lot der mindere bedienden en der lagere geestelyken te verbeteren, by middel van spaerzaamheden te verwezenlyken in het hooger bestuur. Met snyt bestatigen wy dat het tegenwoordig ministerie, verre van dit stelsel uit te oefenen, juist het tegenstrydige bewerkt, door nieuwe uitgaven voor te stellen ten voordeele van zekere klassen van hoogere bedienden. Eene algemeene hervorming der jaerweden onderen gewerkt met een al te lang uitgestelde bestuurlyke hervorming, zou heden door de openbare denkwyze volkomenlyk wel onthaald worden. Met genoegen vernemen wy dat deze zienwyze reeds degene is van een nog al groot getal leden der beide Kamers. »

Dit voornemen moeten wy goedkeuren. De vermeerdering van jaerweden, onlangs gevraagd, raekt de leden van het rekeningshof, en hoewel wy dezen maatregel genegen zyn, moeten wy toch vragen dat de gemeentelyke onderwyzers en de sekretarissen zouden voortgezet en dat de bezigheid vermeerderd is geworden. Nu is het onmogelyk dat de onderwyzer zich met iets anders dan met zyne school bezig houde, en hy is ge-

dwongen van met zyn gering inkomen te leven. Het is dus niet te verwonderen dat er vele onderwyzers om zoo te zeggen in de armoede verkeerden.

Inderdaed, wat is 500 franks om te voorzien in de noodwendigheden van gansch een huisgezin, byzonderlyk in de moeilijke jaren die wy doorstaan hebben? En nogtans in vele gemeenten trekken de onderwyzers nog deze som niet. En zy moeten weerdiglyk hun ambt vervullen; en men eischt dagelyks van hen meer en meer verknochtheid, meer en meer geleerdheid. Daerom is het noodig dat men vooral voor hen zorg; dat zy in staet worden gesteld om in hunne noodwendigheden te voorzien en dat zy eerlyk kunnen leven.

De onderwyzers zyn, ons dunkens, met de gemeente-sekretarissen de eerste vier jaerwedde moet vermeerderd worden; want de hooge bedieningen zyn doorgaens bekleed door personen die rykdom bezitten en die ingevolge kunnen wachten. Dat men dan eerst en vooral voor de lagere onderwyzers en voor de sekretarissen zorg, en wy zullen later zien of het er af kan om de hooge ambtenaren meer te geven.

M. G. Le Docte heeft in het nummer van oktober laetst van het *Journal de la Société centrale d'agriculture de Belgique*, een artikel afgekonhigd over de vervanging der haver door de rogge in de voeding der beesten.

Volgens de beweering van den schryver, zou deze vervanging hoogst voordeligh zyn zoowel onder het opzigt der onkosten als onder hetgene der gezondheid; alleenlyk, zegt hy, moet men zorgen van de beesten geen ruwe rogge te eten te geven, want men zou meer dan eens onvertelingen en talryke verstyvingen zien opkomen. Deze zwarigheden zal men echter vermyden met de voederstoffe eene vermeerdering van voluem te doen krygen en ze aldus ligter te maken. 'T is door het koken dat men tot die natuurlyke verandering geraekt.

Ziet hier de berekening welke M. Le Docte vaststelt: Met te koken zwelt de rogge drymael in voluem; 1 voluem gekookte rogge voedt zooveel als 1 voluem ruwe haver.

Aldus, 20 liters gekookte rogge, voorts komende van min dan 7 liters ruwe rogge, zullen zooveel voeden als 20 liters haver. 'T is zoo veel als of men zou zeggen — in de veronderstelling dat de hektoliter haver 50 kilogr. weegt en de hektoliter rogge 70 kilogr. — dat 4 kilos 9/10 rogge dezelfde voedingweerde hebben dan 10 kilos

Oostenrykers delen weinig leed aan vyanden, die zy nauwelyks zagen, en deze konden, uit houde van den slechten staet hunner wapenen, de Oostenrykers niet veel hinderen. Eindelyk, de patriotten, woedend van hunne poogingen geen uitslag te zien bekomen, begaven zich op de zolders van het klooster der Rekolletten en der naburige huizen, waeruit zy met meerdere juistheid konden schieten, en het gelukte hun de Oostenrykers terug te dryven tot aen het *Spiet*, waer de zoognaemde stellagie of schandpael van de wet van Sint-Pieters zich bevond; langs eenen anderen kant, waren de Oostenrykers geweken tot aen het Engelsch Klooster, in de Nieuwstraet.

Het zou nogtans later de Oostenrykers gemakkellyk zyn geweest aanvallenderwyze te werk te gaen, want de Brabanders, van vermoeijenis afgemat, moesten zich om vier ure in de kuip der stad begeven, om er voedsel en rust te nemen. Maer de soldaten bragten aen de zaak des Keizers een onherstelbaar nadeel, met de huizen te plunderen, met burgers die zich niets aantrokken en zelfs degene die van hunne party waren, zoo als de advocaat De Myttenaer, aen hun gezin te ontrukken, om ze in de kotten der kazernes te werpen, en vooral met de vrouwen en dochters te onteeren. Joseph II had, by het vernemen der neerlaeg van Turnhout, aen den graef d'Alton geschreven: « Myne soldaten zyn er » binnen getrokken als dwazen, hebben er zich gedragen » als baenstroopers, en zyn er uitgeweken als laffaerds. » Hy zou hetzelfde hebben mogen toesturen aen de soldaten van Lunden, wier onbeschoftheid de gansche bevolking verpligtte eindelyk de wapens te nemen. De generaal Ferrari bekeet openlyk het feit in het verslag 't welk hy weinigen tyd nadien den Keizer toezond: « Te Gent, zegt hy, zouden » de burgers zich by de patriotten niet vervoegd hebben, » hadden de soldaten niet beginnen te plunderen en balda- » digheden begaen, welke het volk verbitterd en tot den

haver. Indien deze cyfers waer zyn, zou er voorzeker spaerzaamheid wezen, aengezien, de tegenwoordige pryzen in acht nemende en het ratioen veronderstellende op 20 liters haver, men van den eenen kant zou hebben 20 liters haver aen 9 c., of fr. 1-80, en van den anderen kant, 7 liters aen 12 c., of fr. 0-84 c.

De kiezing voor de hernieuwing van den provincialen raed schynt in het kanton Loon hevigh te zullen betwist worden. Van de vier uitredende leden blyven er drie op den rang, te weten: MM. Ferd. Marschal, Bonav. Claes en baron Adrien de Heusch van Ridderborn. De vierde, M. de graef d'Aerschoit trekt zich terug, zoo als wy het reeds aengekondigd hebben, om plaets te maken aen zynen zoon.

Daerenboven vernemen wy dat nog drie andere kandidaten zich op den rang zetten, te weten: MM. Const. Daris, advokaet en by-regter aen het vredegeret van Loon, baron Gustaaf de Woelmont van Opleeuw en Casimir Van Brabant.

Men schryft uit Wellen aen den *Constitutionnel* van Hasselt:

Men heeft een belangryken vond in onze gemeente gedaen. De genaemde L. de Vries, den grond van een zyner eigendommen omgevolven hebbende, heeft er een aerden pot uitgehaeld welke een nog al aanzienlyk getal geldspeciën bevatte. Onder deze stukken zyn er zeven van de prinsen-bisschoppen van Luik, dragende 1501, 1505, 1515, met het opschrift *Sanctus Lambertus*; andere werden geslagen onder de hertogen van Brabant, de koningen van Frankryk en van Spanje.

M. de gouverneur van Limburg heeft, zoohaest hy van de zaak had kennis gekregen, den wensch geuit dit de stukken byeen zouden blyven tot dat dezelve door muntkenners zouden onderzocht geworden zyn. Die wensch zal nagekomen worden.

By koninklyk besluit van den 2 april zyn benoemd: By de middelbare school van Paturages, tot bestierder, M.-J. Van Thielen, thans bestierder der middelbare school van Maeseyck.

By de middelbare school van Maeseyck, tot bestierder, M.-J. Roekens, thans eerste regent by de middelbare school van Turnhout.

» opstand gebragt hebben. »

Eene afdeeling ruitery, te laet ter hulp van het garnizoen gekomen, had het gehucht Meulestede en een gedeelte der parochie van 's Heilig Kerst bezet: zy toonde zich niet minder onbeschoft dan de soldaten der kazern, mishandelde de vreedzame burgers en verpligte verscheidene vrouwen half gekleed in de armen kroegen van het Meerhem eene schuilplaets te zoeken. Men vreesde te regt die dragonders, welke reeds hunne voorposten 't halven de Slypstraet haiden gebragt, verder in de stad te zien treden, maer eene oude boerin, die zy te Meulestede aengehouden hadden, verhaelde hen dat al de straten opgebroken waren, eene zaak welke nog maer als ontwerp bestond, en hun deed vreezen met kassydesteenen neder geslagen te worden, indien zy het waegden in het middendeel der stad te dringen.

De wethouders waren eindelyk des namiddags ten stadhuize vergaderd, maatregelen nemen om de openbare veiligheid te verzekeren; eenige weinig talryke en slecht gewapende patrouillen rigten zich, om zoo te zeggen, uit eigene beweging in, en doorkruisten des nachts de voornaemste wyken; maer hadden de Keizerlyke troepen eenen uitval gedaen, die burgers zouden geen wederstand geboden hebben, en de patriotten, in eenen diepen slaep verzonken, hadden hunne oude jachtgeweeren en hun arm grof geschut onder Gods hoede gelaten.

Gelukkiglyk dat Lunden op eene zoo eenvoudige zaak niet gedacht had; hy liet zyne vyanden gerustelyk hunne krachten hernemen, en des anderendags, in plaets van de patriotten aen te vallen, hernamen zyne soldaten de plundering. Hun toestand was nogtans veel verbeterd, want gedurende de nacht waren de generaels Schroeder en Van Arberg in het Spanjaerds Kasteel aengekomen met vyf duizend man van alle wapen, die meer dan toereikend waren om de stad onder het gezag des Keizers te doen wedertraden.

DE VIER DAGEN VAN GENT.

(13, 14, 15, en 16 November 1789.)

(Vervolg.)

Die rooversdaed was nogtans geenzints het uitwerksel van eene onvoorziene beweging, want meer dan eene uren aleer het volkskne samenrotte, had de bevelhebber der Pandoeren, M. Pulinx gewaershouwd dat het tyd was om voor zyne veiligheid en degene van zyn huisgezin te zorgen; die brave man verschafte hem eene schuilplaets in zyne eigene wooning; maer men had hunne stappen afgespied, en met val-avond werd de substitueet-fiskaal uit zyne wykplaets gerukt en naer het klooster der Recolletten geleid, van waer hy later eerst naer het Seminarie en vervolgens naer het klooster der O. L. V. Broeders overgebragt werd; hy bleef er in hechtenis tot dat men hem buiten het grondgebied der belgische republiek verbande.

Op de eerste kanon-scheut, stelde de kolonel Lunden, die sinds eenige uren met eene aanzienlyke versterking in de kazerne was gekomen, zyn volk, uit omtrent 1000 man bestaende, in slagorde op de Kloostermarkt van Sint-Pieters, tegen over de pastory. Hy zettelde eene wacht uit van zes man aen de Munckbrug, aen de Heuvelpoort en aen de Kortryksche poort, plaetsste boven de Nieuwstraet en boven de Onze Lieve Vrouwstraet 50 man, met een stuk kanon, en zood sterkere afdeelingen, met vier kanonnen naer de Walpoort brug en Ketelooport-brug.

De Brabanders hadden twee vaderlandsche komiteiten aangesteld, om meerdere regelmatigheid aen hunne werkingen te geven; maer zy waren onvoorziën van grof geschut, ten zy men dien naem geve aen eenige kanoutjes, waervan de gilden zich op de dagen van verhooging bedienden. De